

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 67. — ŠTEV. 67.

NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 22, 1922. — SREDA, 22. MARCA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

PREMOGARSKA STAVKA - GOTOVA STVAR

VEĽIKA STAVKA PREMOGAR JEV JE GOTOVA STVAR. VSE PREMOGARSKIE UNIJE BODO POKLICANE NA STAVKO, PRIČENI Z DNEM 1. APRILA. STAVKA BO IMELA TUDI NA KANADO VELIK UPLIV. PREMOGARJI SE NE BOJE POSLEDIC.

Povelje, ki kliče približno 600 tisoč premagarjev, zapostenih v antracitnih in mehkih premagovnikih, na stavko, pričenši z dnem 1. aprila, je bilo odobreno od uradnikov United Mine Workers of America, ki so se sestali v New Yorku ter bo razposlano v teku par dni posameznim krajevnim unijam po celih Združenih državah in Kanadi.

Unjiski uradniki, ki se bodo se stali danes, to je sredo, v Union League klubu s komitejem antracitnih delodajalcev, da otvorijo pogajanja glede nove plačilne listvice, bodo razposlali poziv na stavko še pred petkom, ko se bo sestal splošni politični komitej unije v Clevelandu.

Ta sklep je objavil danes John L. Lewis, mednarodni predsednik United Mine Workers, ki je rekel, da bo komitej na svojem stanku v Clevelandu odredil in sestavljal zaključene načrte, tikajoče se stavke.

Prekinjenje obratovanja, — je rekel Lewis, — bo največje delavsko gibanje v zgodovini dežele. Prvikrat so narure antracitni in bituminozni premagarji združili svoje ekonomske sile. Mi se ne bojimo posledie, ker poznamo bojne kakovosti ameriških premagarjev.

Premogarji v zapadni Canadi se zavnili rnižjanju plače za približno 70 odstotkov ter glasovali kot en mož za stavko.

Mr. Lewis je rekel nadalje, da bo prizadela stavka najmanj 10 tisoč premagarjev v British Columbiji, Alberta in Sakkatehewnu. Dostavil je, da se vrše pogajanja s premagarji v Novi Škotski in Novi Fundlandiji, od kajih izida bo odvisno, če se bodo do-

treni premagarji pridružili stavki ali ne.

V Clevelandu bo splošni politični komitej sklepal o važnem vprašanju distriktnih dogovorov ter bo naprošen, naj podpira staljče predsednika Lewisa glede takih dogovorov kot jih je predlagal okrajni predsednik Farrington iz Illinoisa v slučaju, da bi se vršila nobena skupna konferenca z delodajalec glede plačilne listvice.

Unjiski uradniki izjavljajo, da Farrington le blufa v namenu, da spravi administracijo Lewisa v zadrege. Isti uradniki izjavljajo, da so brez vsakega temelja ugotovila delodajalec, da bodo mogle neunijske majne proizvesti ves premog, katerega se potrebuje v deželi.

EKSPEDICIJA BO ŠLA LOVIT PREDPOTOPNO ŽIVAL

Buenos Aires, 21. marca. — Poleg nekega andskega jezera živi v veliki votlini velikanska predpotopna žival, spadajoča v razred dinozavrov. Tako so že vsaj poročali domačini, ki so se na lovu priklatili v določeno obliko. Žival je baje kakih šestdeset čevljev dolga ter je podobna kuščarju. Včeraj je odpovedana v določno smer posebna ekspedicija, ki bo poskušala dognati, koliko je resnice na teh vrestih.

STAVKA PRISTANIŠKIH DELAVEV V ITALIJI SE NADA LJUJE.

Rim, Italija, 21. marca. — Danes so se vršili v Napolju nemiri v zvezi s stavko pristaniških delavev.

Kakih tristo mož je vdrlo v mornarski urad ter razbilo vse poštivo.

Mir je šele nastal, ko je poseglj policija vmes.

Tudi v Genovi, Bari in Anconi se vrše nemiri. Vlada je postala v Napolju posebno posredovalno komisijo.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom nade banka izvršuje po nizki ceni, zasečljivo in hitro.

Včeraj se nade cene sledote:

Jugoslavija:

Raspodaja na nadnje pošte in izplačuje "kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron .... \$ 1.20   1,000 kron .... \$ 3.90
400 kron .... \$ 1.60   5,000 kron \$19.00
500 kron .... \$ 2.00   10,000 kron \$37.00

Glesem naredbo ministra za pošto in brzjav v Jugoslaviji je sedaj mogelo tudi nakazovati mesko potom pošte edino v dinarih; za vsake štiri krone bo izplačen en dinar; razmerje med dinarjem in krone ostane torej neizpramenjeno.

Italija in zasedeno ozemlje:

Raspodaja na nadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Triestu.

50 lir ..... \$ 3.10   500 lir \$27.50
100 lir ..... \$ 5.70   1000 lir \$54.00
300 lir \$16.50

Nemška Avstrija:

Raspodaja na nadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" v Dunaju.

Radi velikanskih razlik v tečaju izplačujemo sedaj v Avstriji same ameriške dolarse. Naša pristojbina za vsako posamezno nakazilo do \$10. — znača 50 centov; od \$10. — pa \$1. — in za včerja značilo po 2 centu od dolara.

Pod istimi pogoji izstavljamo tudi dolar-čke in pošljemo ameriške dolarse v Jugoslavijo in v Italijo.

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepriznano; in tega razloga nam ni mogelo podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po eni istegu dan kot nem podimo denar dobes v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in vjenčki pedralne finančne zajemane izvadne ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za nas, ki so se ali so bodo posluševali naše banke.

Denar nas je poslat najbolj na Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York (Advertisement)

Bivši nemški kronprinc se pogovarja s svojo gospodinjo.

POLITIČEN OBSTOJ LAŠKA VLADA IN VOLSTEADA OGROŽEN KONFERENCA V GENOVI

Spošno prosluli oče prohibiciske postave, Volstead, je ogrožen v politični eksistenci.

Minneapolis, Minn., 21. marca. — Andrew Volstead, oče znane zvezne prohibiciske enforcement postave se bo moral boriti za republikansko nominacijo kot kongresnik za sedmi okraj iz Minnesote. Republikanska okrajna konvenca se bo vršila dne 31. marca v Willmar. Iz podrobnih poročil, ki je razvidno, da bo imel Volstead na razpolago le par delegatov, ki se bodo zavzemali zanj. Petina delegatov bo prišla na konvencijo brez vsakih navodil glede kandidata, katerega se bo predlagalo.

To pomenja ocividno zmago za Teodorja Christiansona iz Dawsona, ki je bil dosedaj član državne zakonodaje ter objavljal, da bo nastopal kot kandidat za kongres. Republikanci se dobro spojnijo poraza, katerega je doživel Volstead pred dvema letoma strani pristašev Non-Partisan, ki pa je bil preprečen potom sodnijske odločitve. Liga je spravila skupaj 2000 glasov, a sodišče se je izreklo za Volsteada na temelju takozvane "Corrupt Practices" postave.

Anglija se baje zavzema za načrt definitivne stabilizacije evropske ekonomije, kar bi dovedlo do dejanskega odpravljanja valut v številnih sedanjih evropskih državah. Na mesto sedanje valute naj bi se stavilo novo, kjer podlaga naj bi bila zlato.

V italijanskih finančnih krogih se glasi, da bi imele od tega dobrečik le dežele, kjerih valuta je izgubila skoraj vso vrednost, dokler je Italija trdno uverjena, da se bo v finančnem oziru zoperi glede enega najbolj važnih vprašanj, glede katerih se bo razpravljalo v Genovi.

Anglija se baje zavzema za načrt definitivne stabilizacije evropske ekonomije, kar bi dovedlo do dejanskega odpravljanja valut v številnih sedanjih evropskih državah. Na mesto sedanje valute naj bi se stavilo novo, kjer podlaga naj bi bila zlato.

Domneva se, da bi bile dežele, izpostavljene taki radikalni izpremebi v nakupni sili denarja. Razvitega pa bi tako izpremenila pomenjala velik finančni izdatek, ki bi znašal za Italijo približno štiri tisoč milijonov zlatih lir.

Pariz, Francija, 21. marca. — Ministrski predsednik Poincaré ne bo prisostvovan ekonomski konferenci v Genovi, ker ne more odditi iz Pariza v času, ko se bo mudil predsednik francoskega parlamenta, Millerand, v Alžirju. Predsednik bo dne 27. marca odpovedal v severno Afriko.

FANT USTRELIL PUNCO IN SEBE.

Dvajsetletni Samuel Silverstein je včeraj ustrelil v Brooklynu 16-letno Regino Kiemal. To je baje steril vsledtega, ker se ni hotel poročiti z njim.

V NEW YORKU JE SEDAJ NEKOLIKO MANJ BREZPOSELNIH NIH.

Dne 15. marca je bilo v New Yorku 332,000 brezposelnih, tisoč več kot meseca decembra ter 11 tisoč manj kot jih je bilo meseca oktobra.

POLITIČNE JETNIKE NAJ SE IZPUTSI!

Washington, D. C., 21. marca. Danes je petdeset članov poslanske zborov izbralo predsedniku Hardingu prošnjo, naj oprosti vse politične jetnike.

NEMŠKI POSLANIK V WASHINGTONU

Odlični nemški industrialec bo prvi zastopnik Nemčije v Ameriki po svetovni vojni.

Berlin, Nemčija, 21. marca. — Dr. Otto Ludovik Wiedfeldt je bil imenovan nemški poslanikoma za Združene države.

Dr. Wiedfeldt bo zavzemal mestno, ki je bilo nezasedeno od februarja leta 1917 naprej, ko je odpotoval iz Washingtona znani grof Bernstorff, malo pred napovedno vojno na strani Združenih držav.

Soglasno s prvo verzijo, kot je vsebovana v poročilu Timesa, namerava poslati Lloyd George Austin Chamberlainu sporčilo, v katerem bo naprosil odobrenje najnovjejših zagotovil unijiskih podporiteljev, tiskajočih se podpore stranke, izražene na političnem shodu stranke ali pa v poslanski zbornici. V slučaju, da bi se njegov zahtev zavrnilo, bi on odstopil.

Druga povest pa ignorira

polnoma verzijo o razkolu v unionskih strankah ter izjavlja, da bo nastopil Lloyd George v parlamentu z govorom, v katerem bo izbraložil potrebo in važnost genovske konference ter ob istem času tudi politiko svoje vlade.

Zaupnica, ki bo izrečena kabine pri izvedbenem glasovanju, bo na vsak način ojačila staljče Lloyd George-a kot oficijelnega zastopnika angleških interesov na genovski konferenci.

LLOYD GEORGE IN NJEGOVU STALIŠČE

GLASI SE, DA BO ANGLEŠKI MINISTRSKI PREDSEDNIK NA FROSIL PARLAMENT ZA ZAUPNICO. NJEGOVA POZICIJA VEDNO BOLJ OGROŽENA. ČA-SOPISJE PRAVI, DA LLOYD GEORGE BLUFA. EDINOLE ZA UPNICA BI OJAČILA NJEGOVO STALIŠČE.

London, Anglija, 21. marca. — Ministrski predsednik Lloyd George je sklenil prosiči za zaupnico in tem oziru soglašajo vsi današnji junijski listi. Slišati pa je dnevne povesti glede načina, kako bo zahteval zaupnico za svojo vlado.

Soglasno s prvo verzijo, kot je vsebovana v poročilu Timesa, namerava poslati Lloyd George Austin Chamberlainu sporčilo, v katerem bo naprosil odobrenje najnovjejših zagotovil unijiskih podporiteljev, tiskajočih se podpore stranke, izražene na političnem shodu stranke ali pa v poslanski zbornici. V slučaju, da bi se njegov zahtev zavrnilo, bi on odstopil.

Daily Mail pa je mnenja, da namerava dobiti Lloyd George-a zaupnico, s katero bo šel na konferenco v Genovi. Če bo dobil to zaupnico, jo bo smatral kot zaupnico njegove vodstva v koaliciji.

List pa je mnenja, da je resnica pretnja Lloyd George-a "bluff", s katerim namerava pognati neodvisne unijanske izčeljene vrst stranke, nakar bi lahko konsolidiral preostanke svoje stranke.

DEKLE JE PRIČALO PROTIV TEXU RICKARDU.

Včeraj se je pred nyworskim sodnikom Wasservogelom začela obnavljana proti znamemu športniku Tex Rickardu. Kot priča je, da je včeraj se izjavil tekem nekoga govora, da ne bo prišlo do nikake splošne revolucije v Indiji, pač pa do posameznih, krajevno ločenih izbruhov.

— Politična enotnost v Indiji je dandasno mogoča edina pod posameznim vlagom v glavo.

REKA BO DOBILA NOVO VLADO.

Reka, 21. marca. — Danes se je sestala tukaj ustavotorna skupščina, da se Reka novi vlado. Predsednika Zanella je moral pred kratkim odstopiti. Začasno komando ima sedaj v mestu general Spreafico.

VELIKI VIHARIJ NA ZAPADU.

Chicago, Ill., 21. marca. — Stevilna mesta v Indiani in Illinoisu so deloma pod vodo in tudi iz Wisconsina se poroča o velikih snežnih zametih in nalinjih. V južni Indiani je stopila Wabash reka preko bregov in poginilo je pri teh veliko živine.

Policija je prepričana, da je služila postaja namenom nemških komunistov.

Pošiljaljem denarja na znanje.

Pri kr. poštem čekovnem uradu v Ljubljani smo izposlovali, da dobimo vboede za vsako naše načilo izplačilno potrdilo s podpisom naslovnjaka ali njegovega pooblaščenca.

Sporazumno s tem ne bomo zavajal več razpošiljali dosedaj običajnih obvestil z označbo dneva, ko je bil odpoden denar iz Ljubljane na zadnjo pošto. Mesto teh obvestil bomo poslali za vsako denarno pošiljal, ki smo jo prejeli dne 9. decembra 1921 ali kasneje, izplačilno potrdilo s podpisom naslovnjaka oziroma njeg

CVETJE V JESENI.

Spisal dr. Ivan Tavčar.

(Nadaljevanje.)

— Kaj naj živim v Ljubljani, če sem lahko tu med vami!
— Se bo pač naveličal!
— Ne bom se! Kupil sem zemljo, kupil sem živino. Gospodaril bom, sejal bom, prideval bom.
— Plaho je vprašala: — Kdo ti naj gospodinji?

— Oženil sem!

— Oženil se! — je viknila zamoklo. Pri tem ji je z obrazka izginila vsa kri in z veliko grozno je pogledala: — Moj Bog, pa vendar ne — Katret! — V svoji zmedni je zopet mešala po kupu na mizi. Ker ji nisem odgovoril, je bila še bolj prepričana, da bom snubil pri Fortunovih. — Nič ne rečem, — je vzduhalova, — nič ne rečem proti tem ljudem; radi delajo in tudi o dleketu ne vem nič slabega. Bog varuj! — Povesta se ji je glava, in vedel sem, da se ji je hotelo jokati; vedel sem pa tudi, da bi mi za nobeno ceno ne hotela pokazati, da ji gre na jok.

Pričel sem znova:

— Mlačanovo sem kupil. Danes smo delali v Loki pismo. Tudi Darijan je bil tam. Liza je torej le Anžona vzel!

Odgovorila je trpko:

— Kaj je hotela drugega? Kdo naj se na moške zanaša? — V hiši pa je popravila: — Kdo naj se na take moške zanaša?

Se je vprašala:

— Koliko si dal?
— Devetisoč in petsto.
— Si vse plačal?

— Vse.

— Boš imel kaj dolga?

— Nič.

Pristavila je gremko: — Na dotoči blez ne bo treba gledati.

— Ne.

Po kratkem premolku sem pričel:

— Pravijo, da je zemlja dobra in da se dočisti pridel.

— Jade.

— Živel se bo torej lehko. Go-spedinja, seve, bo moral biti pridružen, ali živel se bo lehko.

— Jade, — Ta dvojna poljanska peitridite je prišla kot smrti izdihi, takoreč kot srčna kaplja krví ţreč bledu ustna. Pri tem ji je glavica popolnoma zlezla na roko, in zajęčala je: — Tako žudno me notri boli!

Nisem se mogel več vzdrževati, naslonil sem se k njiju in ji šepniti na uho:

— Govoril sem z očetom in materto, oba sta zadovoljna, da se očenim pri Presečnikovih, če me trhne.

Bliskoma je dvignila glavo in tudi telo je iztegnila, da je stala kakor svečnik tuk mene. Obraz ji je bil v trenutku bel ko sneg, potem pa se je zopet žaril ko voza, da se vidielo, kako ji je vrelo po duši. Izpogovoriti ni mogla, in šele ko sem ponovil, če me hoče, je vzdihnila: — Jest?

— Da, ti Meta! druge nočem, samo tebe vzamem! Sedaj odgovori, če me hoče?

Izpogovoriti le ni mogla. Odpirala je ustna, ali beseda le in prišla iz njih, nakar je pričela z glavo kinati in pokimala, je trikrat ali štirikrat, tako da ni bilo dvojbe, da me hoče.

Raztegnila je roke proti meni in hipoma me je objela — pri nas se zaljubljen parček ne poljubuje pri nas se objema — in čutil sem, kako mi je tesno oklenila roke okrog vrata in kako je pritisikal svoje lice k mojemu.

Tako sem se bala, — Je za-uhitelja, — da vzameš Fortunovo!

— Semica, ali sem Katro klical?

— Za vselej prideš na Jelovo brdo?

— Za vselej! Za vse življenje bova mož in žena.

— Mož in žena! — Takrat se je spustila v jok in jokala je, kakor še nikdar nisem slišal jokati ženske. Vse telo se ji je treslo in krčevito se je pritisikal k meni. Moja totažba je ostala brezuspešna.

— Mož in žena vse življenje! — to se bile zadnje besede, katere je turnala med solzami!

Naenkrat so se ji razrešile roke s katerimi je bila objela moj vrat in desnemu je je onemogla zdrkniti čez mojo ramo. Obrazek, ki se je nagnil do mojega lica, je bil brez vseake kapljice krví. Oči so se ji široko odprle, a okrog ust, katera so tudi silila namazati, se ji je

napravila črta bolesti in muke. V hipu je brez zavesti ležala v mojem naročju —

In tedaj, častite prijateljice, sem mislil, da je tudi meni prišla zadnja ura! Umeli nisem mogel, da je umrla, da mi je v rokah umrla, a še danes, ko je preteklo toliko let in ko se še vedno vsak hip živo spominjam tistega trenotka, da ni resnica, da je zgolj le moja domišljija, da je umrla — pa je v resnici umrl! Zdravniki so slavni na Katre! — V svoji zmedni je zopet mešala po kupu na mizi. Ker ji nisem odgovoril, je bila še bolj prepričana, da bom snubil pri Fortunovih. — Nič ne rečem, — je vzduhalova, — nič ne rečem proti tem ljudem; radi delajo in tudi o dleketu ne vem nič slabega. Bog varuj! — Povesta se ji je glava, in vedel sem, da se ji je hotelo jokati; vedel sem pa tudi, da bi mi za nobeno ceno ne hotela pokazati, da ji gre na jok.

Pričel sem znova:
— Mlačanovo sem kupil. Danes smo delali v Loki pismo. Tudi Darijan je bil tam. Liza je torej le Anžona vzel!

Odgovorila je trpko:

— Kaj je hotela drugega? Kdo naj se na moške zanaša? — V hiši pa je popravila: — Kdo naj se na take moške zanaša?

Se je vprašala:

— Koliko si dal?
— Devetisoč in petsto.
— Si vse plačal?

— Vse.

— Boš imel kaj dolga?

— Nič.

Pristavila je gremko: — Na dotoči blez ne bo treba gledati.

— Ne.

Po kratkem premolku sem pričel:

— Pravijo, da je zemlja dobra in da se dočisti pridel.

— Jade.

— Živel se bo torej lehko. Go-spedinja, seve, bo moral biti pridružen, ali živel se bo lehko.

— Jade, — Ta dvojna poljanska peitridite je prišla kot smrti izdihi, takoreč kot srčna kaplja krví ţreč bledu ustna. Pri tem ji je glavica popolnoma zlezla na roko, in zajęčala je: — Tako žudno me notri boli!

Nisem se mogel več vzdrževati, naslonil sem se k njiju in ji šepniti na uho:

— Govoril sem z očetom in materto, oba sta zadovoljna, da se očenim pri Presečnikovih, če me trhne.

Bliskoma je dvignila glavo in tudi telo je iztegnila, da je stala kakor svečnik tuk mene. Obraz ji je bil v trenutku bel ko sneg, potem pa se je zopet žaril ko voza, da se vidielo, kako ji je vrelo po duši. Izpogovoriti ni mogla, in šele ko sem ponovil, če me hoče, je vzdihnila: — Jest?

— Da, ti Meta! druge nočem, samo tebe vzamem! Sedaj odgovori, če me hoče?

Izpogovoriti le ni mogla. Odpirala je ustna, ali beseda le in prišla iz njih, nakar je pričela z glavo kinati in pokimala, je trikrat ali štirikrat, tako da ni bilo dvojbe, da me hoče.

Raztegnila je roke proti meni in hipoma me je objela — pri nas se zaljubljen parček ne poljubuje pri nas se objema — in čutil sem, kako mi je tesno oklenila roke okrog vrata in kako je pritisikal svoje lice k mojemu.

Tako sem se bala, — Je za-uhitelja, — da vzameš Fortunovo!

— Semica, ali sem Katro klical?

— Za vselej prideš na Jelovo brdo?

— Za vselej! Za vse življenje bova mož in žena.

— Mož in žena! — Takrat se je spustila v jok in jokala je, kakor še nikdar nisem slišal jokati ženske. Vse telo se ji je treslo in krčevito se je pritisikal k meni. Moja totažba je ostala brezuspešna.

— Mož in žena vse življenje! — to se bile zadnje besede, katere je turnala med solzami!

Naenkrat so se ji razrešile roke s katerimi je bila objela moj vrat in desnemu je je onemogla zdrkniti čez mojo ramo. Obrazek, ki se je nagnil do mojega lica, je bil brez vseake kapljice krví. Oči so se ji široko odprle, a okrog ust, katera so tudi silila namazati, se ji je

je vedela, da je njen gospodar zakopan v pesek, postala vznemirjena radi tega ter popolnoma pozabila na tigre. Prišla je, da ni stopila na temko skorjo peska, ki je ležala nad menoj ter me prizadela izkopavati. Na srečo pa je v onem trenutku najbolj krvoločni med tigri zapazil mojo verno žival, na-uravil velikanski skok ter podrl kamele na tla. Krvoločnosti tega pobesnelega tigra se imam zahvatiti za svoje življenje.

— Konečno so ležale vse kamele na tleh, igri so požrli tri ali štiri. Po več urah so tigri izginili in smo se izkopali iz peska. Jaz sem bil preslab, da bi hodil in moči tporiši so bili preslabi, da bi me nosili. Na srečo pa smo zapazili, da ena izmed kamel je mrtva. Ta otroče nosi s sabo obrazek, ki je do zadnje črtice izrezljan iz Metnega obraza. Vsi imamo veselje nad njim. Naše skrbi ga obdajajo, kakor obdajajo skrbi starh mladičev v gnezdu. Mori nas predvsem skrb, da bi ga nam ne vzel tako, kakor Meto, in parkrat ga vlečem v Loko, da ga prečišča prijatelj Arko, a leto za letom je srce v redu. Ob takih prilikah moj prijatelj tolazi: — Mene bi bil vprašal, pa bi ti bil vse razdelil! Puncem sem dobro poznal, rdeči lese je dobivala na lice in tudi druga znamenja je imela, ki so kazala na srečo. Z eno besedo: vive re non poterat! Mene bi bil vprašal, pa bi si bil prihrali dostbolečin! — Pustil sem, da je govoril: bil je glasna, a vendar dobra duša. In prišlo je kinalo leto, ko je tudi njemu zapel zvonček: vivere non poterat!

(Konec prihodnjic.)

Čudoviti doživljaji v Turkestanu.

Poroča Prosper Buranelli.

UDOBNOST ZA ŽENE NA PAR-NIKH UNITED STATES LINES

če ni ta povest resnica, tem hušje potem za resnico.

Slišal sem jo tam zunaj v Mi-ni, v baraki za aeroplane in kakrška pol dueta avijatikov je prisluškovalo. Eden izmed pilotov je pripovedoval svojo povest, neki drugi je odgovoril s še bolj razburljivim doživljajem. In naenkrat, soglasno z navadom med zra-koplovci, so bile vse vrjetnosti nujne v pravečem tekmovalju glede sijajnih in čudnih povestей.

Ko je prišlo konečno do uphe-vanja sil in vsled tega do stagnacije, se je oglašil neki velik, plavolas človek. Pripovedoval je nazvočim doživljaj, vspriča katerega so obledete vse prejšnje povesti ter iz-

gledale kot povest solarčka. Ta človek ni bil avijatik, a je bil večji kot vsak avijatik z ozirom na svoje doživljaje.

— Robert nam bo sedaj pove-dal eno, — je smeje objavil Sul-lyvan, rdečelas velikan.

— On si jih sproti izmislil, — je dostavil Strellov, neki nadaljni Rus.

Robert Cuse, delovodja neke kompanije, ki se peča z izdelovanjem aeroplakov, pa je napravil resen obraz, kot človek, ki milo protestira.

— To se je v resnici zgodilo, — je reklo.

Povest je bila nalednja:

— Pred par leti sem preživel zimno v divjinah Turkestana, zapo-slen z raznoliko in nestalno trgo-vino, ki se je tikalo transporta-čje domačih proizvodov preko širin ruskih trgovskih črt. Novembra meseca onega leta sem se na-potil preko puščave s karavano, obstoječo iz pol dueta baktrijskih kamel, obloženih s semenji. Imel sem več domačinov, ki so si užili kot gonjaci in vodniki. Skozi dva dni smo dobro potova-

li, a na tretji dan se je pojavit velik vihar.

— Ko smo korakali naprej, smo zapazili neko prezenetljivo stvar. Deleževalo je tako močno, da je pričela zmrzavati voda na površini peska in da se je stvorila

— Tigri so priskakali s strašnim rjovenjem in renčanjem. Kamale so križale ter suvale na okrog v višku terorja. Vladal je pravi pandemonij, ko so pobesnele z vso potrebnim pripravilo za to stvar. Policijski bojni s svojim kolegom, tigri pa zlasti, so se zbratili in zadržali v hiši vlonile, itd.

— Po mestu bodo patrolirali vedno policijski avtomobili, opremljeni z aparatom za brezično brzojav-ljenje. Patriji bo tako vedno v stiku z glavnim policijskim stanom in bo slučaj potrebe lahko takoj poklicala pomoč.

— Sredi tega strašnega more-nama kamel — je nadaljeval pripovedalec — se je zgodilo nekaj izvanrednega in gulinjivega. Ena izmed kamel je bila zelo udana in verna kamela. Ta verna žival

je vedela, da je njen gospodar za-kopan v pesek, postala vznemirjena radi tega ter popolnoma pozabila na tigre. Prišla je, da ni stopila na temko skorjo peska, ki je ležala nad menoj ter me prizadela izkopavati. Na srečo pa je v onem trenutku najbolj krvoločni med tigri zapazil mojo verno žival, na-uravil velikanski skok ter podrl kamele na tla. Krvoločnosti tega pobesnelega tigra se imam zahvatiti za svoje življenje.

— Konečno so ležale vse kamele na tleh, igri so požrli tri ali štiri. Po več urah so tigri izginili in smo se izkopali iz peska. Jaz sem bil preslab, da bi hodil in moči tporiši so bili preslabi, da bi me nosili. Na srečo pa smo zapazili, da ena izmed kamel je mrtva. Ta otroče nosi s sabo obrazek, ki je do zadnje črtice izrezljan iz Metnega obraza. Vsi imamo veselje nad njim. Naše skrbi ga obdajajo, kakor obdajajo skrbi starh mladičev v gnezdu. Mori nas predvsem skrb, da bi ga nam ne vzel tako, kakor Meto, in parkrat ga vlečem v Loko, da ga prečišča prijatelj Arko, a leto za letom je srce v redu. Ob takih prilikah moj prijatelj tolazi: — Mene bi bil vprašal, pa bi ti bil vse razdelil!

(Konec prihodnjic.)

ADVERTISEMENTS.

Koledar

V zalogi imamo še nekaj iztisov poučne in zabavne knjige:

Slovensko Amerikanski Koledar

Za leto 1922.

Požigalec.

FRANCOSKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaborian.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

67

Nadaljevanje.)

Veliki srd dr. Sejnboja ni bil vedno tako strašen kot je izgledal. Celo kadaj je izgledal najbolj razjašnjen, niti nikdar rekel več kot je namernoval reči, kajti lastna mu je bila ona občudovanja vredna južna lastnost, da bruhu iz sebe ogenj in žveplo, da pa ostane znotraj narzel kot led. V tem slučaju pa je pokazal, kaj je v resnici misil. Rekel je tudi povsem dočasno predstavil celo zadove v takih novih lučih, da so se njegov prijatelji globoko zamisili.

— Vi bi me izpreobrnili, doktor, — je rekel gospod Folgat, — če bi ne bil že preje vašega mnenja.

— Prepričan sem, — je dostavil gospod de Šandore, — da ne izgleda stvar več nemogoča.

— Ni je nemogče stvari, — je rekel Senečal kot modrijan.

Edinole gospod Magloar je ostal neomajan.

— Dobro, — je rekeli, — Jaz bi raje priznal eno uro popolne blaznosti kot pa pa je také strašne hinjavčine. Žak je mogoče izvršiti zločin ter ni nikoli drugač kot norec. Če pa je grofica krija, bi človek obupal nad človeštvo ter se odpovedal vsaki veri v ta svet. Jaz sem jo videl, gospodje, z njenim možem in otrokom. Nikdo ne more hliniti takih pogledov nežnosti in ljubezni.

— On ne bo nikdar nehal braniti jo, — je začrniral zdravnik.

Nato pa je potrepal svojega prijatelja po ramenu, kajti Magloar je bil njegov intimni prijatelj skozi številna leta ter rekeli:

— Ali, v tem spoznam svojega prijatelja, čudnega odvetnika, ki sodi druge po sebi in noče vrjeti v nobeno slabo stvar. Nikarte protestirati. Mi vas ljubimo in spoštujemo ravno radi te vere ter smo ponosni videti vas med našimi republikanci. Priznati pa moram, da niste vi človek, ki bo prinesel luč v tako temno afero. V starosti osem in dvajset let ste se poročili z deklenco, katero ste srčno ljubili. Izgubili ste jo in od teda naprej ste ostali verni njemu spominu ter živeli tako daleč preč od vseh strasti, da nič več ne veruješ v njih obstojo. Srečen človek! Vaše sreča je staro še vedno še le dvajset let. S svojimi sivimi lesnimi pa še vedno verujete v smehljaje in poglede ženske.

V tem je tičalo veliko resnice. Najti pa je gotove resnice, katerih ne čujemo preveč radi.

— Moja pripomost nima nobenega opravka s to radevo, — je rekeli gospod Magloar. — Jaz trdim in ustrijam pri svoji trditvi, da mora imeti človek, ki je bil pet let ljubek kakšne ženske, nekaj dokazov za to.

— Dobro, — ten se motite, — je rekeli zdravnik ki je zopet pričel uravnativati svoja očala.

— Kadar sklenejo ženske biti previdne in oprezne, — se je oglasil gospod Šandore, — ne store tega nikdar na polovicen način.

— Jasno je razvlečenega, — je dostavil gospod Folgat, — da bi se grofica Kladijez nikdar ne odločila za tako držen zločin, če bi bila natančno uverjena, da se ne more spraviti proti njej nobenega dokaza, potem ko so bila pisma enkrat požgana.

— Taka je stvar, — je vzklknil doktor.

Gospod Magloar ni mogel prikriti svoje nestrnosti. Rekel je suhoporno:

— Na nesrečo, gospodje, ni odvisno od vas, da oprostite ali obsedite Žaka. Jaz nisem tukaj, da vas prepričam, ali da se dam prepričati. Prišel sem, da razpravljam s prijatelji Žaka glede načrta, na katerem naj bi temeljila naša obramba.

Magloar je imel popolnoma prav v tem pojmovanju svojih dolžnosti. Sel je ter se naslonil na kamn. Ko so drugi sedli krog njega, je pričel:

— V prvi vrsti hočem priznati trditve gospoda de Boaskorana. Če je nedolžen. On je bil ljubimec grofice Kladijez, a nimam za to nikakih dokazov. Če sprejmem vse to, kaj naj storimo? Ali naj svestrem, da poklicem sodnika ter priznamo vse?

Izprava ni nikdo odgovoril. Šele po daljšem molku je rekeli zdravnik:

— To je bila zelo resna stvar.

— V resnici, zelo resna, — je ponovil slavni odvetnik. — Naša lastna čestva nam dajejo mero, kaj bi mislil gospod Galpin o tem. Predvsem bi zahteval od nas dokaze, priče. Ko pa bi mu Žak povejal, da nima nicesar drugega kot svojo besedo, bi mu gospod Galpin rekeli, da ne govori resnice.

— Mogoče bi privolili v to, da se razširi preiskavo, — je rekeli Senečal. — Mogoče bi poklical grofico na pričevanje.

Gospod Magloar je prikinjal ter rekeli:

— Prav gotovo bi jo poklical. Ali pa bi v takem slučaju priznala? Blaznost bi bila pričakovati kaj takega. Če je kriva, je preveč močnega duha, da bi pustila priti resnico preko njenih ustnic. Zanikal bi stično stvar, očitno in na način, ki bi ne puščal nobenega dvoma.

— To je le preveč vjetno, — je narmiral zdravnik. — Ta ubog Galpin ni najmočnejši med ljudmi.

— Kaj je bila posledica takega koraka? — je vprašal Magloar.

— Zadeva Boaskorana bi postala še stokrat slabša. Njegovemu zločinu bi se dostavilo sluh najgršega, najpodlejšega obrekovanja.

Gospod Folgat je sledil izvajanjem z največjo pozornostjo. Rekel je:

— Zelo vesel sem, da je dal moj čestiti kolega izraza temu naziranju. Mi moramo opustiti vsako upanje, da zavlečemo postopanje in gospod de Boaskoran naj gre pred sodiščem.

Gospod de Šandore je dvignil roki k nebu, v strašnem jadu.

— Dionizija bo umrla od srmatote in jada.

Gospod Magloar, zatopljen v svoje lastne misli, pa je nadaljeval:

— Dobro, tukaj smo sedaj pred sodiščem v Sovter, pred porto, sestavljenim iz ljudi tega okraja, ki sicer niso zmožni nobene prevar, a ki so na nesrečo pod uplivom onega javnega mnjenja, ki je že davno obodovalo de Boaskorana. Postopanje se prične. Sodnik izpravi obtoženega. Ali bi povedal, kar je povedal meni, — da je bil ljubimec grofice Kladijez, da je sel v Valpinson, da ji prinese njena pisma ter dobi svoja lastna, in da so vsta ta pisma sezgana? Vzemimo, da bi rekeli to. Takoj bi se dvignil vihar ogorčenja. Obzalo bi se ga s klešticami in zanicevjanjem. Nato bi predsednik sodišča prekinil obravnavo ter poslal po grofico Kladijez. Ker se očitno mi manj kot mi krivo, ji moramo pripisovati nadnaravno energijo. Ona je videla vnaprej, kaj bi prišlo ter se pripravila. Kakor hitro pozvana, se bo prikazala, bleda in črno oblečena. Mrmranje rešpektne simpatije bi jo pozdravilo ob njenem vstopu. Vidite jo pred seboj, kaj ne? Predsednik ji pojasni, zakaj je bila poklicana, v pokritem voznu iz Socorro okra-

a ona ne razume tega. Ona ne more razumeti takega podlega natolocenja. Azi vidite očabni pogled, s katerim zdobi Žaka in veličanstvo, s katerim odgovarja. — Ko se temu človeku ni posrečilo umoriti mojega moža, je skušal enecastiti njegovo ženo. Vam upam svojo čast in kot mati in žena. Ne bom odgovarjala na neisramne obdobjitve tega podlega obrekovalca.

— To pa pomembna galera za Žaka, — je vzklknil gospod Šandore. — Mogoče celo krvni oder!

— To bi bil višek v vsakem slučaju, — je nadaljeval Magloar.

Obravnavata se vrši naprej. Državno pravdništvo zahteva visoko kazeno in končno se pozove zagovornika obtoženega, naj govor. Gozdje, vidim, da ste nestrpni vspriči mojih izvajanj. Priznavam, da ne verujem v izjave gospoda de Boaskorana, a vidim, da jih sprejemam moj mladi tovarš takoj. Naj pove odkritočeno. Ali bi si upal podati to ugotovilo ter trdit, da je bila grofica Kladijez ljubica Žaka de Boaskorana?

Gospod Folgat je bil videti vzlovjen.

— Ne vem, — je rekeli.

(Dalje prihodnjih.)

Skrivnost pra zatega groba.

Ni dolgo tega, ko je prisla majhna skupina odločno izgledajočih mož na neko samotno pokopališče v zapadnem delu Stonewall okraja v Texasu. Ljubljajo se ustoli v obzroju nekega kamenitega spomenika, n akaterem je bilo izklesano ime: — Byrd J. Cochran, — poleg rojstnega datuma, dneva smrti ter pripombe: — V ljubči spomin na moža in očeta.

Nadalinji napis je kazal, da je postavila spomenik dobro znana bratovščina: — Woodmen of the World. —

Eden v skupini, ki je nosil znak serifa, se je obrnil proti velikanskemu črnemu z lopatu v roki ter rekeli:

— Tukaj je grob, Jim. Prični kopati.

Črnec se je lotil svoje naloge, in dočim so ostali stali poleg njega ter gledali, je postajal grob vedno globlji. Končno je zadela lopata na les.

— Tukaj je, — je vzklknil črnec.

Kmalu je bil pokrov očiščen in vsi navzoči se so ozrli navzdol. Ko ga je črnec dvignil, Krsta je bila — prazna.

Par tednov poprej pa so bili na istem mestu zbrani ljudje, ki so obzalovali smrt Cochraina ter ga spremili na pokopališče k zadnjemu počitku. Pozneje pa je prisla grob, — naj pride takoj v Cochran, ki je nevarno zbolel. Zdravnik je prišel, preiskal pacienta, a ni mogel zaslediti nikake bolzni. Na ponovne prošnje pa je napisal recept ter ga odnesel sam v Aspermonta, kjer ga je izročil lekar.

— Kaj treba pošiljati zdravilu mrtvemu človeku? Cochrain je živel dan iz leta 1919. — tri dni predno bi moral biti Cochrain izročen oblastim v Novi Mehiki, — je dobil neki dr. Jordan iz Aspermonta telefonsko sporočilo, naj pride takoj v Cochran, ki je nevarno zbolel. Zdravnik je prišel, preiskal pacienta, a ni mogel zaslediti nikake bolzni. Na ponovne prošnje pa je napisal recept ter ga odnesel sam v Aspermont, kjer ga je izročil lekar.

— Kaj treba pošiljati zdravilu mrtvemu človeku? Cochrain je živel dan iz leta 1919. — tri dni predno bi moral biti Cochrain izročen oblastim v Novi Mehiki, — je dobil neki dr. Jordan iz Aspermonta telefonsko sporočilo, naj pride takoj v Cochran, ki je nevarno zbolel. Zdravnik je prišel, preiskal pacienta, a ni mogel zaslediti nikake bolzni. Na ponovne prošnje pa je napisal recept ter ga odnesel sam v Aspermont, kjer ga je izročil lekar.

— Kaj treba pošiljati zdravilu mrtvemu človeku? Cochrain je živel dan iz leta 1919. — tri dni predno bi moral biti Cochrain izročen oblastim v Novi Mehiki, — je dobil neki dr. Jordan iz Aspermonta telefonsko sporočilo, naj pride takoj v Cochran, ki je nevarno zbolel. Zdravnik je prišel, preiskal pacienta, a ni mogel zaslediti nikake bolzni. Na ponovne prošnje pa je napisal recept ter ga odnesel sam v Aspermont, kjer ga je izročil lekar.

— Kaj treba pošiljati zdravilu mrtvemu človeku? Cochrain je živel dan iz leta 1919. — tri dni predno bi moral biti Cochrain izročen oblastim v Novi Mehiki, — je dobil neki dr. Jordan iz Aspermonta telefonsko sporočilo, naj pride takoj v Cochran, ki je nevarno zbolel. Zdravnik je prišel, preiskal pacienta, a ni mogel zaslediti nikake bolzni. Na ponovne prošnje pa je napisal recept ter ga odnesel sam v Aspermont, kjer ga je izročil lekar.

— Kaj treba pošiljati zdravilu mrtvemu človeku? Cochrain je živel dan iz leta 1919. — tri dni predno bi moral biti Cochrain izročen oblastim v Novi Mehiki, — je dobil neki dr. Jordan iz Aspermonta telefonsko sporočilo, naj pride takoj v Cochran, ki je nevarno zbolel. Zdravnik je prišel, preiskal pacienta, a ni mogel zaslediti nikake bolzni. Na ponovne prošnje pa je napisal recept ter ga odnesel sam v Aspermont, kjer ga je izročil lekar.

— Kaj treba pošiljati zdravilu mrtvemu človeku? Cochrain je živel dan iz leta 1919. — tri dni predno bi moral biti Cochrain izročen oblastim v Novi Mehiki, — je dobil neki dr. Jordan iz Aspermonta telefonsko sporočilo, naj pride takoj v Cochran, ki je nevarno zbolel. Zdravnik je prišel, preiskal pacienta, a ni mogel zaslediti nikake bolzni. Na ponovne prošnje pa je napisal recept ter ga odnesel sam v Aspermont, kjer ga je izročil lekar.

— Kaj treba pošiljati zdravilu mrtvemu človeku? Cochrain je živel dan iz leta 1919. — tri dni predno bi moral biti Cochrain izročen oblastim v Novi Mehiki, — je dobil neki dr. Jordan iz Aspermonta telefonsko sporočilo, naj pride takoj v Cochran, ki je nevarno zbolel. Zdravnik je prišel, preiskal pacienta, a ni mogel zaslediti nikake bolzni. Na ponovne prošnje pa je napisal recept ter ga odnesel sam v Aspermont, kjer ga je izročil lekar.

— Kaj treba pošiljati zdravilu mrtvemu človeku? Cochrain je živel dan iz leta 1919. — tri dni predno bi moral biti Cochrain izročen oblastim v Novi Mehiki, — je dobil neki dr. Jordan iz Aspermonta telefonsko sporočilo, naj pride takoj v Cochran, ki je nevarno zbolel. Zdravnik je prišel, preiskal pacienta, a ni mogel zaslediti nikake bolzni. Na ponovne prošnje pa je napisal recept ter ga odnesel sam v Aspermont, kjer ga je izročil lekar.

— Kaj treba pošiljati zdravilu mrtvemu človeku? Cochrain je živel dan iz leta 1919. — tri dni predno bi moral biti Cochrain izročen oblastim v Novi Mehiki, — je dobil neki dr. Jordan iz Aspermonta telefonsko sporočilo, naj pride takoj v Cochran, ki je nevarno zbolel. Zdravnik je prišel, preiskal pacienta, a ni mogel zaslediti nikake bolzni. Na ponovne prošnje pa je napisal recept ter ga odnesel sam v Aspermont, kjer ga je izročil lekar.

— Kaj treba pošiljati zdravilu mrtvemu človeku? Cochrain je živel dan iz leta 1919. — tri dni predno bi moral biti Cochrain izročen oblastim v Novi Mehiki, — je dobil neki dr. Jordan iz Aspermonta telefonsko sporočilo, naj pride takoj v Cochran, ki je nevarno zbolel. Zdravnik je prišel, preiskal pacienta, a ni mogel zaslediti nikake bolzni. Na ponovne prošnje pa je napisal recept ter ga odnesel sam v Aspermont, kjer ga je izročil lekar.

— Kaj treba pošiljati zdravilu mrtvemu človeku? Cochrain je živel dan iz leta 1919. — tri dni predno bi moral biti Cochrain izročen oblastim v Novi Mehiki, — je dobil neki dr. Jordan iz Aspermonta telefonsko sporočilo, naj pride takoj v Cochran, ki je nevarno zbolel. Zdravnik je prišel, preiskal pacienta, a ni mogel zaslediti nikake bolzni. Na ponovne prošnje pa je napisal recept ter ga odnesel sam v Aspermont, kjer ga je izročil lekar.

— Kaj treba pošiljati zdravilu mrtvemu človeku? Cochrain je živel dan iz leta 1919. — tri dni predno bi moral biti Cochrain izročen oblastim v Novi Mehiki, — je dobil neki dr. Jordan iz Aspermonta telefonsko sporočilo, naj pride takoj v Cochran, ki je nevarno zbolel. Zdravnik je prišel, preiskal pacienta, a ni mogel zaslediti nikake bolzni. Na ponovne prošnje pa je napisal recept ter ga odnesel sam v Aspermont, kjer ga je izročil lekar.

— Kaj treba pošiljati zdravilu mrtvemu človeku? Cochrain je živel dan iz leta 1919. — tri dni predno bi moral biti Cochrain izročen oblastim v Novi Mehiki, — je dobil neki dr. Jordan iz Aspermonta telefonsko sporočilo, naj pride takoj v Cochran, ki je nevarno zbolel. Zdravnik je prišel, preiskal pacienta, a ni mogel zaslediti nikake bolzni.